

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

29 Απριλίου, 2026

**Παρουσίαση της ελληνικής έκδοσης του βιβλίου του Ρολάνδου Κατσιαούνη
*Εργασία, Κοινωνία και Πολιτική στην Κύπρο κατά
το Δεύτερο Μισό του Δεκάτου ενάτου Αιώνα***

Με ιδιαίτερη επιτυχία και μεγάλη προσέλευση πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 23 Απριλίου 2026, στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου στη Λεμεσό, η παρουσίαση της ελληνικής έκδοσης του βιβλίου του Ρολάνδου Κατσιαούνη “*Labour, Society and Politics in Cyprus during the second half of the nineteenth century*” Εργασία, Κοινωνία και Πολιτική στην Κύπρο κατά το Δεύτερο Μισό του Δεκάτου Ενάτου Αιώνα (Πηγές και Μελέτες της Κυπριακής Ιστορίας, ΧCVIII).

Η παρουσίαση διοργανώθηκε από το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών του ΥΠΑΝ, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Ερευνών Προμηθέα (ΙΝΕΠ) και αποτέλεσε μια σημαντική εκδήλωση για την ανάδειξη ενός σημαντικού έργου αναφοράς για την κοινωνική και οικονομική ιστορία της Κύπρου κατά το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα, περίοδο μετάβασης από την οθωμανική παρακμή στην βρετανική αποικιοκρατία.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, Πρώτη Λειτουργός Εκπαίδευσης, **Δρ Ειρήνη Παρασκευά Ροδοσθένους**, στο καλωσόρισμά της επισήμανε ότι το έργο του Ρολάνδου Κατσιαούνη δεν περιορίζεται στη συμβατική αφήγηση γεγονότων, αλλά ανήκει σε εκείνη την κατηγορία ιστορικής γραφής που ερευνά, αμφισβητεί, τεκμηριώνει και -κυρίως- φωτίζει. Η Δρ Ροδοσθένους αναφέρθηκε στη νηφαλιότητα, την επιστημονική εντιμότητα και τη βαθιά γνώση των πηγών που κατείχε ο συγγραφέας, ο οποίος, μέσα από το έργο του, μάς καλεί να ξαναδούμε το παρελθόν όχι ως απολίθωμα, αλλά ως ζωντανό πεδίο κατανόησης του παρόντος.

Σε μια εποχή όπου η πληροφορία περισσεύει και η γνώση συχνά δοκιμάζεται, η σοβαρή ιστορική μελέτη λειτουργεί ως πράξη ευθύνης. Μας υπενθυμίζει ότι η ιστορία είναι χώρος σύνθεσης, κριτικής σκέψης και αυτογνωσίας.

Η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, **Δρ Αθηνά Μιχαλίδου**, στον χαιρετισμό της, τον οποίο ανέγνωσε εκ μέρους της η Δρ Ροδοσθένους, τόνισε τη σημασία της ιστορικής ανάλυσης στο βιβλίο του Ρολάνδου Κατσιαούνη, η οποία εστιάζει στον απλό άνθρωπο, αναδεικνύοντας έτσι τους αγρότες, τους εργάτες και τους μικροεμπόρους ως ενεργά ιστορικά υποκείμενα, μέσα από την αξιοποίηση πλούσιου αρχειακού υλικού και πρωτογενών πηγών. Η Υπουργός ανέφερε ότι το εν λόγω βιβλίο αποτελεί πολύτιμη συνεισφορά για εκπαιδευτικούς, ερευνητές και το ευρύ κοινό, εμπλουτίζοντας την ιστορική γνώση. Η Υπουργός, συνεχάρη τη συνέργεια του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών με το Ινστιτούτο Ερευνών Προμηθείας και ενεθάρρυνε περαιτέρω τέτοιες συνέργειες οι οποίες προάγουν την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου μας.

Στον χαιρετισμό του ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Ερευνών Προμηθείας **κ. Μενέλαος Μενελάου**, τον οποίο ανέγνωσε εκ μέρους του ο κ. Νίκος Μούδουρος, αναφέρθηκε στη στενή και ουσιαστική σχέση του Ρολάνδου Κατσιαούνη με το ΙΝΕΠ, υπογραμμίζοντας τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει το Ινστιτούτο για τη διαφύλαξη και ανάδειξη της παρακαταθήκης του, καθώς και για τη διάδοση του σημαντικού επιστημονικού και πνευματικού του έργου. Όπως σημείωσε, βασικός πυλώνας αυτής της προσπάθειας αποτελεί η συστηματική διεκπεραίωση, ταξινόμηση και αξιοποίηση του προσωπικού του αρχείου και της βιβλιοθήκης του, ώστε να καταστούν πλήρως προσβάσιμα και λειτουργικά για την ερευνητική κοινότητα. Παράλληλα, εξέφρασε τις θερμές ευχαριστίες του προς το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών για τη μέχρι σήμερα συνεργασία και διατύπωσε την προσδοκία για περαιτέρω εμπάθυνση και διεύρυνση των κοινών δράσεων στο μέλλον.

Στο κύριο μέρος της εκδήλωσης ακολούθησαν εισηγήσεις από τρεις ομιλητές.

Ο Αναπληρωτής Καθηγητής Οθωμανικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Κύπρου, **Δρ Μιχάλης Ν. Μιχαήλ**, παρουσίασε τον ιστορικό Ρολάνδο Κατσιαούνη, το επιστημονικό του έργο και τη μεθοδολογική του συμβολή στην κυπριακή ιστοριογραφία. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στη μετατόπιση που εισήγαγε ο Ρολάνδος Κατσιαούνης, αναδεικνύοντας τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα — αγρότες, εργάτες και μικροεμπόρους — ως ενεργά ιστορικά υποκείμενα και φωτίζοντας την ιστορία της Κύπρου μέσα από το πρίσμα των κοινωνικών και οικονομικών αγώνων.

Η **Δρ Σωτηρούλα Γιασεμή**, μεταφράστρια της ελληνικής έκδοσης, αναφέρθηκε εκτενώς στην πρόκληση της μετάφρασης ενός έργου αναφοράς, επισημαίνοντας ότι η διαδικασία δεν περιορίστηκε σε γλωσσική απόδοση, αλλά περιελάμβανε επιστροφή στις πρωτότυπες ελληνικές πηγές και εκτενή αρχειακή διερεύνηση, ώστε τα αποσπάσματα να αποδοθούν στην αυθεντική τους μορφή.

Τέλος, ο **Δρ Ανδρέας Παναγιώτου**, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Frederick, ανέλυσε και σχολίασε τη συνεισφορά του συγγραφέα στην κατανόηση των κοινωνικών δεδομένων της νεότερης κυπριακής Ιστορίας η οποία επεκτεινόταν, πέρα από την παραδοσιακή εστίαση, στη διερεύνηση των δεδομένων από την οπτική της κοινωνικής κατασκευής της καθημερινότητας των ταξικών πολιτικών και πολιτισμικών σχέσεων και αντιπαραθέσεων. Από την πρώιμη νεωτερικότητα του 19^{ου} αιώνα, μέχρι την ώριμη νεωτερικότητα της δεκαετίας του 1940, το έργο του Ρολάνδου Κατσιαούνη υπήρξε κομβικής σημασίας για την εξέλιξη της κυπριακής ιστοριογραφίας.

Το βιβλίο, που βασίζεται στη διδακτορική έρευνα του Ρολάνδου Κατσιαούνη, αποτελεί μία από τις σημαντικότερες μελέτες κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας της Κύπρου για το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα. Με εκτενή αξιοποίηση αρχειακών πηγών, το έργο αναδεικνύει την ιστορία ως προϊόν κοινωνικών συγκρούσεων και υλικών συνθηκών, μετατοπίζοντας το ιστοριογραφικό ενδιαφέρον από τα εθνικά αφηγήματα στους ανθρώπους του μόχθου.

Όπως εύστοχα ο ίδιος ο Ρολάνδος έγραφε στην εισαγωγή του βιβλίου του:

«Στην ιστορία της Κύπρου, η μάζα των απλών ανθρώπων, των οποίων η φωνή σπάνια ακουγόταν στη ρητορική των πολιτικών ή στα κηρύγματα των δασκάλων, έτεινε να αγνοείται ως ανεξάρτητη οντότητα και να παρουσιάζεται σύμφωνα με τις απόψεις ή τα συμφέροντα είτε των ηγετών τους είτε των εχθρών τους. Η μελέτη, λοιπόν, επιχειρεί να φέρει στο προσκήνιο τα στοιχεία που απαρτίζουν τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα της Κύπρου: τους αγρότες, εμπόρους και εργάτες, ως κοινωνικές ομάδες με τη δική τους ταυτότητα, συμφέροντα και επιδιώξεις».